

2022-04-04

Rutin för visselblåsning

Omfattning

Denna rutin omfattar medlemskommuner, kommunalförbund och kommunala bolag som berörs av lagen.

Syfte

Syftet med denna rutin är att beskriva hur allvarliga oegentligheter och missförhållanden hanteras. Det är viktigt att tidigt fånga upp och agera på signaler om eventuella missförhållanden i offentlig verksamhet. Högländskommunerna har en visselblåsarfunktion som är till för både anställda, arbetssökande, praktikanter, personer som ingår i ett kommunalt bolags förvaltnings- och ledningsorgan.

Visselblåsarfunktion

Visselblåsarfunktionen består utav:

- Dataskyddsombud/Jurist
- Informationssäkerhetsspecialist

Visselblåsarfunktionen kan komma att bjuda in ytterligare funktioner för enskilda ärenden, utifrån anmälans art. Detta ska göras restriktivt för att värna om nämnda parter integritet. När ett ärende eskaleras till ett allvarligt ärende ska kommundirektör/förbundsdirektör/VD informeras om ärendet. I de fall kommundirektör/förbundsdirektör/VD är föremål för en anmälan ska kommunstyrelsens ordförande/direktionens ordförande/bolagsstyrelsens ordförande informeras. Visselblåsarfunktionen ansvarar för dialog med berörd verksamhet och som i första hand svarar på frågor kopplat till visselblåsarärendet, enskilda tips samt pågående och avslutade utredningar.

Anmälan om ett visselblåsarärende

Högländskommunerna har genom Högländsförbundet en e-tjänst för visselblåsarärenden. Det finns även möjlighet att kontakta visselblåsarfunktionen på telefon eller boka ett möte. Det är av stor vikt att anmälaren anger all information som kan vara av vikt vid en utredning. För att det ska vara möjligt för visselblåsarfunktionen att kontakta anmälaren för eventuella kompletterande frågor, meddelande om mottagen anmälan samt återkoppling i ärendet, går det inte att vara anonym i en anmälan.

Den som väljer att lämna information om misstänkta oegentligheter, korruption eller allvarliga missförhållanden via visselblåsarfunktionen får en bekräftelse på att informationen inkommit. Detta ska ske inom sju dagar. Återkoppling på eventuella åtgärder som har vidtagits ska ske inom tre månader. Återkopplingen på åtgärder ska hållas begränsad, utan att röja specifika åtgärder mot den anmälde.

I situationer där det finns risk för jäv eller anmälan gäller något av särskilt allvarlig art anlitar visselblåsarfunktionen extern utredare.

Sekretess

För att säkerställa att identiteten på anmälaren samt den anmälde inte röjs hanteras ärendena oberoende av den interna visselblåsarfunktionen på Höglandsförbundet. Om anmälan avser någon inom visselblåsarfunktionen på Höglandsförbundet kommer anmälan hanteras externt. Det är möjligt att omfattas av sekretesskyddet även om en person har lämnat information som senare visar sig vara felaktig, om det har skett av misstag. För att omfattas av skyddet krävs att den som visselblåser vid tidpunkten för rapporteringen hade skälig anledning att anta att den information som rapporterades var sann. Personer som avsiktligt och medvetet rapporterar felaktig eller vilseledande information ska däremot inte skyddas.

När ska funktionen inte användas?

Funktionen är inte till för allmänna synpunkter på ledarskap, arbetsmiljö, verksamhetsplanering med mera. Den är inte heller lämplig för att rapportera känsliga personalfrågor som är kopplade till enskilda individer. Om det inte känns rätt att prata med din chef eller chefens chef kan du vända dig till personalavdelningen eller någon facklig företrädare.

Ärendets innehåll

Efter att ärendet inkommit gör visselblåsarfunktionen en bedömning huruvida anmälan faller inom ramen för lagen. Visselblåsarfunktionen har i uppgift att utreda om anmälan är gjord i god tro och inte är illvillig. Det är av vikt att visselblåsarfunktionen utreder uppgifter baserat på fakta och inte rykten. De som utpekats i anmälan har rätt att få reda på det. Information kan ges så snart det inte längre bedöms påverka utredningen negativt. Informationen kan lämnas av närmaste chef eller på annat sätt som är anses lämpligt.

Mediakontakt

I första hand ansvarar respektive kommundirektör, förbundsdirektör eller VD för eventuell medial kontakt. Den berörda förvaltningens chef ansvarar för utlämnande av handlingar. Transparens och öppenhet präglar hela vårt gemensamma arbete i alla avseenden, även så för visselblåsning. Det är viktigt att anmälarens eller den som

anmälan riktas mots identitet inte eftersöks eller röjs. Detta finns numera stadgat i offentlighets- och sekretesslagen.¹

Brottsutredning

Om bedömning görs att det finns misstanke om brott ska en polisanmälan göras. I dessa fall sker fortsatt utredning inom ramen för polis- och/eller Åklagarmyndighetens arbete och inte inom visselblåsarfunktionen.

Återrapportering

Visselblåsarfunktionens ärenden återrapporteras årligen till respektive kommunstyrelse/direktion/bolagsstyrelse i anonymiserad form. Återrapporteringen ger de förtroendevalda möjlighet till insyn i funktionen samt hur organisation och utredningsfunktion fungerat under året.

Flödesschema

1. Anmälan inkommer till den interna rapporteringskanalen genom e-tjänst.
2. Automatiskt meddelande går till anmälaren.
3. Visselblåsarfunktionen samlar in och granskar skriftlig bevisning.
4. Visselblåsarfunktionen bedömer om ett ärende omfattas av lagen.
5. Vid eskalerat ärende meddelas kommundirektör/förbundsdirektör/VD.
6. Kommundirektör/förbundsdirektör/VD anger med vem visselblåsarfunktionen ska prata med.
7. Intervjuer hålls med anmäld person samt med närmaste chef.
8. Visselblåsarfunktionen analyserar och inhämtar ev. komplettering.
9. Rapport av utredningens resultat.
10. Återkoppling till anmälaren (inom 3 mån).
11. Kommun/Höglandsförbundet/bolag tar eventuell åtgärd.

---

¹ Sekretess ska gälla hos en myndighet i ärenden om uppföljning av rapporter som kommit in till myndigheten i en intern eller i en extern rapporteringskanal för uppgift genom vilken den rapporterande personen kan identifieras. Sekretess ska under samma förutsättningar gälla för uppgift genom vilken en annan enskild kan identifieras, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men eller om det kan antas att syftet med uppföljningen motverkas om uppgiften röjs.

